

HAZIRLAYAN: ATA YAMAN GEMİCİ

**MÜLTECİLER YÜKSEK KOMİSERLİĞİ
ÇALIŞMA REHBERİ**

İçindekiler

<i>İçindekiler</i>	1
<i>Genel Sekreterin Mesajı</i>	2
<i>Komitenin Tarihçesi ve Yapısı</i>	3
<i>Gündem 1- Ortadoğu Savaşlarından Kaynaklanan Mülteci Sorunu</i>	4
<i>Problemin Tanımı</i>	4
<i>Kavram Sözlüğü</i>	5
<i>Problemin Tarihçesi ve Zaman Şeridi</i>	5
<i>Problemin Güncel Durumu</i>	8
<i>Problemde Rol Oynayan Aktörler</i>	10
<i>Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular</i>	12
<i>Araştırma Önerileri</i>	12
<i>Kaynakça</i>	13

Genel Sekreterin Mesajı

Saygıdeğer Katılımcılar,

18-19-20 Ocak 2025 tarihlerinde beşincisini gerçekleştireceğimiz TMUN'25'in Genel Sekreteri olarak sizlere hizmet vereceğimi söylemekten onur duyuyorum. Takev Model Birleşmiş Milletler Konferansı'nın daha önce üç oturumunu da bizzat orada bulunarak gözlemlemiş ve farklı pozisyonlarda rol almış biri olarak, Genel Direktörüm sevgili Ezgi Yalçın ile TMUN'un her anlamdaki misyonunu ve vizyonunu size aktarmak için çalışıyoruz.

Geçmiş senelerde yaşamış olduğumuz akademik ve organizasyon anlamındaki deneyimlerimizi göz önünde bulundurarak sizler için unutulmaz bir tecrübe sağlayacağımızdan emin olabilirsiniz. TMUN'25, akademik anlamda yeni bakış açıları ve öğretiler kazanmanız için birebir bir konferans olacaktır.

Sevgili Akademik Ekibim özellikle öğretici ama aynı zamanda tartışmacı bir konferans ortamının sağlanması için çok çalıştılar ve çalışmaya devam ediyorlar. Katılımcılar yeni fikirler üzerinde tartışarak güncel ve geniş kapsamlı problemler hakkında çözümler üretirlerken organizasyon ekibimizin, katılımcıların konferans deneyimlerini en yüksek seviyede tutmak için çalışacağını bilmelisiniz.

Şimdiden sevgili organizasyon ve akademik ekibimizle gurur duyuyor ve sizlerden gelecek olan yenilikçi ve özverili çalışmaları heyecanla bekliyoruz.

Saygılarımla,

Mehmet Ege Şahin TMUN'25 Genel Sekreter

Komitenin Tarihçesi ve Yapısı

İnsan Hakları Konseyi, Birleşmiş Milletler sistemi içinde, dünya çapında tüm insan haklarının teşvik edilmesinden ve korunmasından sorumlu 47 Devletten oluşan hükümetler arası bir organdır. 14 Aralık 1950'de Birleşmiş Milletler Genel Meclisi tarafından açılan BMMYK, yıl boyunca dikkatini gerektiren tüm tematik insan hakları konularını ve durumlarını tartışma yeteneğine sahiptir.

İnsan Hakları Konseyi'nin üye sayısı 49 olarak bilinir ve her sene üçte biri seçimle değişime açıktır. Birleşmiş Milletler'in 193 Üye Devletleri tarafından görevlendirilmiş bu üyeler, Birleşmiş Devletler tarafından ilan edilmiş beş ana bölgesel gruplara uyarak seçilir ve diğer Birleşmiş Milletler "yüksek konseyleri" gibi birinci-dünya ülkelerini ve devlet gücü yüksek ülkeleri çoğunlukta tutarak yapılırlar.

BMMYK, yani Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı, evinden şiddet sebebiyle kaçıma zorlanmış, savaş mağduru olmuş veya haksızlığa uğramış yersiz insanların sığınma ve barınma haklarını temin etmek için çalışır. Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı, kuruluş yılı olan 1950'den beri birçok farklı kıtada, birbirinden farklı mülteci krizleri süresince mültecilere, barınak arayanlara ve iç göçlerle yersiz edinmiş birçok kişiye gerekli korumaları sağlamıştır. Alt dalları ile hareket ederek Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan bağımsız olarak da uluslararası olağanüstü sorunlar karşısında belli bir sayıda olmayarak her yıl Birleşmiş Milletler Geneva Ofisi olarak da toplanıp, krizler karşısında yardım hatları oluşturma ve sorun giderecilik için alınacak eylemleri tartışır.

Gündem Maddesi

Ortadoğu Savaşları Tarafından Kaynaklanan Mülteci Sorunu

Problemin Tanımı

Ortadoğu coğrafyasında İslamiyetin yaygınlaşması, emperyalizm politikalarıyla beşeri kaynakların yeraltından çıkarılma inisiyatifi ve tarihin uç noktalarında Türk imparatorlukların Anadolu'yu kuşatması Ortadoğu'nun gözde bir dönüm noktası olmasına yol açmıştır. Ortadoğu bölgesine gelişen bu ilgi ise zamanla kafa tutmaya yatkın dış güçler tarafından kuşatma ve yağmalama denemelerine de yol açmıştır, fakat günümüze yaklaştıkça Avrupa'daki gelişmelerden ve Ortadoğu halkının dejenere konumundan dolayı, bölgedeki halka yüzyıllar boyunca imrenilen kaynaklar için büyük savaşlar yağdırılmıştır. Kafa tutma denemelerinden gerçek savaşlara kadar üreyen bu süreç, dış güçlerin kin birikimini yansıtan ve kendini günümüze kadar köklenmiş Ortadoğu savaşlarıyla göstermiştir. Hatta, tarihteki bu kan lekesi kendini soykırımdan istismara kadar katledilmelerle betimlemiştir ve en sonunda oradaki toplulukları zorlu ve şahsi sürgünlere itmiştir.

Ortadoğu bölgesinden modernleşmeye yatkın olan ve Avrupa'ya köprü görevi gören Türkiye Cumhuriyeti'nin 2011 yılından itibaren her yıl artan miktarda mülteciye ev sahipliği yapması 2024 yılında kritik bir duruma ulaşmıştır. 2024 yılı itibariyle dört milyonu aşkın mülteci Türkiye'de yaşamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin suriyeli sığınmacılara yönelik izlediği açık kapı politikası dolayısıyla Türkiye'ye her geçen gün daha fazla sığınmacı geliyor ve kültür farklılığı ve güncel sistemlerin yetersizliği nedeniyle çoğu sığınmacı eğitimden yoksun kalıyor veya kültüre uyum sağlayamıyor. Bu yüzden üye ülkeler tarafından bir çözüm bulunmaz ise Türkiye Cumhuriyeti'nde konut yetmezliği, suç artışı, işsizlik ve kültür yozlaşması gibi problemler de dahil olmakla beraber mültecileri de zor durumda bırakacak gelişmeler yaşanabilir.

Türkiye Cumhuriyeti şu anda Orta Doğu göçleri karşısında Avrupa'ya bir kapı rolündedir. Aynı zamanda Orta Doğu bölgesinden gelen göçmenler için uygun bir sığınma bölgesi olarak bu göçmenleri ülkesinde barındırmaya uygun olmayan Avrupa ülkeleri için bir dalga kırıcı ve operasyon merkezi durumundadır. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti'nde çıkabilecek bir dengesizlik durumunda Avrupa ve Asya'da dengesizliğe sürüklenme tehdidiyle karşı karşıyadır.

Kavram Sözlüğü

Açık Kapı Politikası:

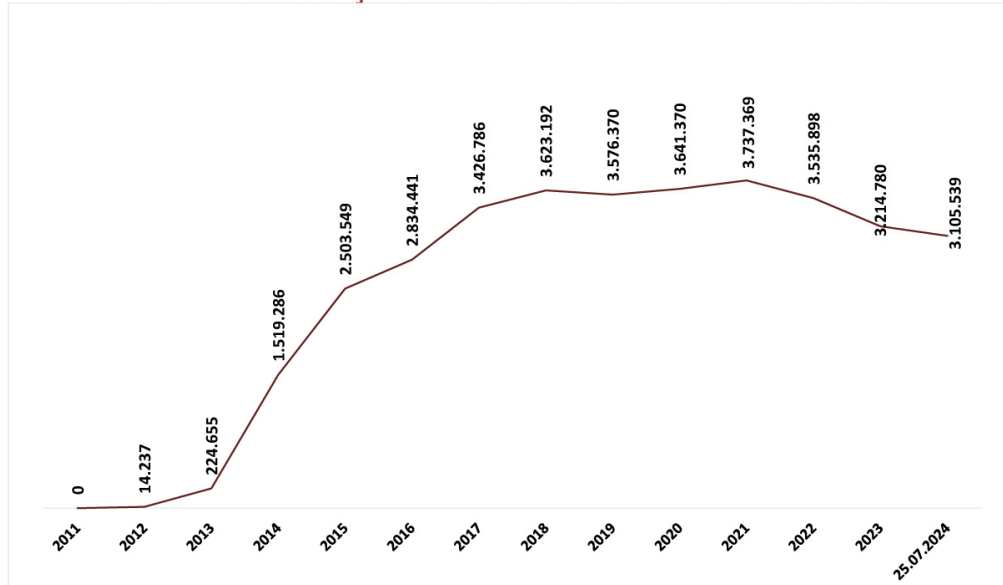
Türkiye'nin Suriyeli sığınmacılara yönelik izlediği politikadır. Politika; hiçbir etnik, dini ya da kültürel ayrıma tabi tutmadan zor durumdaki insanların kabul edilmesidir.

Türkiye'nin Coğrafi Konumu:

Her bağlamda Avrupa ve Asya'yı bağlayan bir köprü gibidir. Bu nedenle Avrupa hedefli göç hareketlerinin durak noktası haline gelmiştir, Avrupa'ya geçiş kapısı gibi görülmüştür. İki kıtanın kültürlerinden parçalar barındırır.

Problemin Tarihçesi ve Zaman Şeridi

YILLARA GÖRE GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİLER

Göçler, insanlık tarihinin başından beri yaşanmış ve yaşanmaya devam edecektir fakat bazı göçler günümüzde önlenemediği halde distopik modern dünya sebepleri yüzünden önüne geçilemeyen sonuçlar ile insanlara zarar verir. Gelişimle birlikte gelen günümüz yayımlanma teknolojisiyle maruz kalınan bu olaylar görülünce çözümler için sorular sorulmaya başlanır: "Biz bunun önüne geçebilir miyiz? Hasarı ne kadar azaltabiliriz?" Ancak bu sorulara cevap aramadan önce ilk önce nasıl günümüze kadar köklenebildiği öğrenilmelidir.

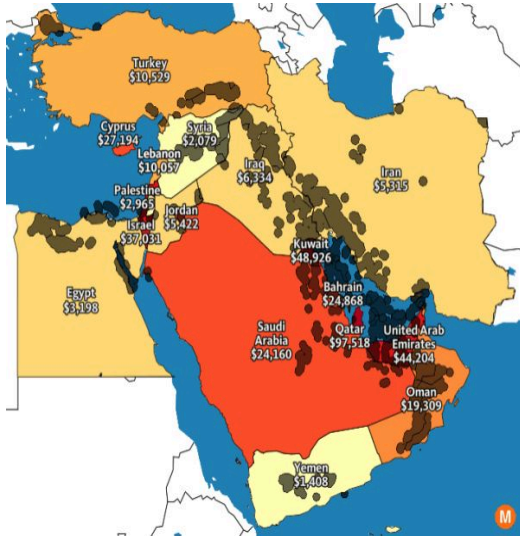
Hayvanların bile gerçekleştirdiği göç, bir insanın duyduğu bir rahatsızlık veya başka bir nedenden ötürü hayatlarının geri kalanını veya bir bölümünü geçirmek şartıyla bir iskan ünitesinden bir başkasına yerleşmek için yaptıkları coğrafi yer değişim hareketidir.

Tanımdan yola çıkarak köklenmeye başladığı tarihlere yüzeysel bir şekilde değindiğimizde, asıl konu olarak baz aldığımız Orta Doğu göç hareketlerinde Türkiye'nin bu kritik coğrafi konuma ulaşma süreci üçüncü yüzyılda başlamıştır.

Göktürklerin Orta Asya'dan harekete başlayıp her yöne yayılması ile beraber on birinci yüzyıl civarlarında Selçuklu Hanedanı kalıcı olarak Anadolu coğrafyasına yerleşmiştir.

Peki Türkiye'nin Orta Doğu göçlerinde her zaman odak noktası olmasının tek nedeni coğrafi konumu mudur? Buna cevap olarak Ortadoğu coğrafyasında en çok modernleşmeye açık olan ülke olduğunu savunabiliriz. Türkiye'nin kritik coğrafi konumu, tarih boyunca Avrupa, Asya ve Orta Doğu'da yaşanan dengesizlikler dolayısıyla artarak önem kazanmıştır, bu yüzden 1. Dünya Savaşı'nda bağımsızlık için diretilen Türkiye Cumhuriyeti ana hatlarıyla birlikte gelen devrimler Türkiye'yi Avrupa-Asya köprüsü olarak Avrupa statüsüne daha fazla yakınlaştırmıştır ve buna karşılık olarak modernleşen bir ülke olarak yerleşim olanaklarıyla göç akınları için odak noktası özelliği kazanmıştır.

Başka bir savunma olarak Türkiye'nin Avrupa'ya olan tek kapı olduğunu da alabiliriz. Olağanüstü bir direniş olarak görülen Kavimler Göçü güzergahı günümüzde Üye Devletler tarafından yerleşik bir coğrafyaya dönüştürüldüğü için mümkünatı olan bir göç değildir. Bu sebepten ötürü Avrupa'ya bir kapı eşiği olarak daha çok Türkiye tercih edilir. Bu savunma hatta Roma İmparatorluğu zamanlarında Avrupa'dan gelen göçlerle beraber Avrupa ve Asya arasındaki kritik coğrafi konumuyla gelen sürekli göç hareketlerinin odak noktası olmasıyla da savunulabilir.

Günümüzde içinde bulunulan durumun bir nedeni de Orta Doğu'daki dengesizliktir. Bu dengesizliğin bir etkeni Sanayi Devrimi'nden beri değeri artmış olan doğal gaz ve petrol rezervlerinden ibarettir. 20. yüzyılın başlangıçlarıyla birlikte başlayan Ortadoğu radikalizmi, beraberinde getiren sömürge savaşlarından önce tarihi eleştiriyile başlamıştır. Ortadoğu coğrafyasının sahiplik konuları açılmaya başladığı zaman bağımsız ilan edilmiş birçok Arap Yarımadası'ndaki ve Ortadoğu Asya'daki ülkeler, Filistin ve Irak gibi, ülkelerinde olan beşeri kaynaklar için propaganda bazlı saldırılara hedef olmuştur. Bu durum da bir yüzyıl boyunca

sürecek Ortadoğu dengesizliğini mühürlemiştir.

1873 tarihinde sömürge altında olan Ortadoğu bölgelerinde çıkarılan bakü petrolü zamanın koşullarıyla ülkelere taşınması büyük bir zahmet olarak görülmüştür. Büyüme ve modernleşme çabasında olan sömürgeci Avrupa devletleri, önemli ticari bölgelere hüküm sürmedikleri için ve Rusya baskısıyla deniz ticaretinden sakındıkları için Ortadoğu coğrafyasını istila etme fikrine varmışlardır. Bu fikri destekleyen İslamiyet'e karşı radikalizmi ve etnik istismarı baz alan siyasi bir kimliğe başvurmuşlardır ve medya aracılığıyla uzun vadeli bir istila süreci belirlemiştir. 1908 yılına dayanan petrol rezervlerinin çıkarılışı ve Alman bilimcilerin önemli beşeri kaynak yataklarını saptanması Ortadoğu'yu bölüp ele geçirme hususlarını sadece güçlendirmiştir ve Birinci Paylaşma Savaşları'nın ve Türkiye bölümünün temelleri

atılmıştır. Planlanan Ortadoğu bölüşme savaşlarının amacı, hem ticaret hem de coğrafi konum olarak inanılmaz bir yere sahip olan Türkiye'yi Ortadoğu'da sömürgesi olan dış güçler arasında paylaşmak ve Anadolu topraklarında fethedilen yerleri Ortadoğu'ya geçit olarak kullanmaktır.

Türkiye'nin kritik coğrafi konumu, tarih boyunca Avrupa, Asya ve Orta Doğu'da yaşanan dengesizlikler dolayısıyla artarak önem kazanmıştır. Orta Doğu uzun zamandır savaşlara ve dengesizliğe sıkça rastlanılan bir yer olmuştur. Eskiden de kritik konumu dolayısıyla savaşların sıkça yaşandığı bu bölge, farklı ülkelerin etkisi altında kalmıştır ve gerilim artmaya başlamıştır. Aynı zamanda uzun süreli etkenler de bu süreçte bölgeyi etkilemişlerdir. Orta Doğu'daki ülkelerde etnik ve mezhepsel farklılıklar, yetersiz veya kötü yönetim, yozlaşma, ekonomik sıkıntılar ve aşırılıkçı kesimler bölgede çıkması muhtemel çatışmalara ve savaşlara uygun ortam hazırlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti coğrafi konumu ve kültür benzerlikleri nedeniyle Orta Doğu bölgesinden gelen göçmenler için sık uğranan bir durak haline gelmiştir. Modern zamanlarda Türkiye Cumhuriyeti'ne gelen ilk göçmen dalgası 1979 yılı ve takip eden yıllarda yaşanmıştır. Devrim nedeniyle 1.500.000 kadar İranlı ülkeye giriş yapmış fakat çoğunun başka ülkelere gitmesi ile beraber sadece azınlık kısım Türk vatandaşı olmuştur. 1988 ve 1991 yıllarında 500.000 Kürt ile beraber Balkanlar'dan bu yıllarda Türkiye Cumhuriyeti'ne göçler yaşanmıştır. Coğrafi konum olarak en uygun ülke olan Türkiye, gelecek yıllarda Ortadoğu'dan gerçekleşen en büyük mülteci dalgalarından birinin odak noktası olmuştur:

- 1) 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı büyük bir yıkıma neden olmuş ve birçok Suriyeli evini terk etmek zorunda kalmıştır. Savaşın erken günlerinde yurt dışına az miktarda göç yaşanmış ve göçlerin çoğu yurtiçinde , göçmenlerin ülkenin daha güvenli yerlerine gitmesiyle başlamıştır. İleriki zamanda çatışmanın büyümesiyle yurtdışına göçler artmıştır. Bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti belirli nedenlerden dolayı Suriyeli göçmenlere geçici koruma sağlamıştır. Bu sıralarda göçmen akışı orta düzeydeydi ve hükümet göçmenlerin kalış süresinin kısa olacağını tahmin etmekteydi. Suriye İç Savaşı'nın kısa zamanda sonuçlanıp göçmenlerin geri döneceğini tahmin ediyordu, sınıra yakın bölgelerde geçici yerleşim alanları kurulmuştu ve göçmenlerin uyum sağlanması gibi uzun vadeli herhangi bir politika hazırlanmamıştı.
- 2) 2014 yılında çatışmanın büyük derecede ciddileşmesi ile Suriyeli göçmen sayısının artmasıyla beraber devletin bu göçmenlerin kalıcı olabileceği gerçeğiyle yüzleşmesi gerekmişti. Göçmenlerin yakın zamanda evlerine dönmeyeceği kesinleşmişti. Göçmenler ekonomik etkenlere bağlı olarak ülke içerisinde hareket etmeye başlamışlardı. Uyum sağlama, finans, eğitim gibi konularda yeni politikalar hazırlanmıştı. Avrupa Birliği'nin sağladığı fonlar sayesinde mültecilere eğitim ve finans bakımından yardımlarda bulunulmuştu. Mültecilere çalışma izni alarak resmi işgücüne katılma fırsatı verilmişti.
- 3) Türkiye Cumhuriyeti bu zamana kadar her ne kadar göçmenlerin sıkça uğradığı bir ülke olmuş olsa da bu mülteci dalgasını karşılayacak durumda değildi. Türkiye mülteciler konusunda tecrübeli bir ülke olarak bu konuda

merkez rol oynayarak diğerk ülkelere kendini kanıtlamaya çalışmıştı. Fakat ülkede sığınacak olan üç milyonu aşkın mülteci ülkenin o zaman kadar tecrübe ettiğinden çok fazlaydı. Üstelik çatışmanın kısa süreceği düşünöldüğü için ve gelecek mülteci sayısı yanlış tahmin edildiği için yanlış bir politik süreç işlenmişti. Mültecilerin sürekli olması aniden gerçekleşti dolayısıyla gerekli politik süreç yürütülemedi. Mültecilerin ülkeye entegre olamaması köklü sorunlar yarattı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin konumu, Orta Doğu'nun dengesizliği ve Avrupa gibi Dünya'nın diğerk bölgelerindeki ülkelerin duruşları bizi günümüze getiriyor.

Problemin Güncel Durumu

Günümüzde hala dış güçler tarafından Ortadoğu mahvolmuş bir durumdadır. Mülteci sorunu şu ânâ kadarki en kötü halini almıştır. 2023 yılında neredeyse 114 milyon mülteciye sebep olan Ortadoğu etnik arındırması yüzyılın en büyük krizlerinden bir tanesi olarak kendini Birleşmiş Milletler'e sunmuştur. 1992'ye kadar köklenen Filistinlileri koruma çalışmaları, radikal propagandalarla Ortadoğu'da olan katliamları ve dengesizlik oluşturan muhabere lin teminatı için harekete geçirilmiştir. Birleşmiş Milletler'in birçok dalında ilerletilen Ortadoğu koruma çalışmaları kalkınma programlarından yüksek mahkemelerde Cenevre Sözleşme maddelerine aykırı savaş suçları karşısında suçlamalara kadar uzanmaktadır ve durmak bilmemektedir.

Problemin tarihçesinde anlatıldığı gibi Ortadoğu'ya olan istek daha çok petrol rezervlerini ele geçirmeye yönelik hareketlerdir ve hatta 1. Dünya Savaşı'nın alt yapısında bulunmaktadır. Filistin topraklarındaki petrol rezervleri neredeyse 3 bilyon fiçiyi doldurma olanağına sahip yataklarla doludur ve uzun yıllardır İsrail tarafından sömürge altında dış güçlere satış yapmıştır. Filistin coğrafyasındaki bağımsız güçler yüzyıla yakın süren Filistin kaynak köleliğine karşı tarih boyunca isyanlarla karşılık vermiştir ve bu sebeple Ortadoğu huzurunu daha da çok sarsmıştır. İslamcı isyanların radikal duruma ulaştığı tarihte tetiklenen Gazze işgali ve Filistin katliamı, Birleşmiş Devletlerin bu yüzyıl içerisinde yaşadığı en can yakıcı olaylardan biri olarak sayılmıştır ve Filistin'i Genel Kurulda bağımsız bir ülke olarak tanımaya kadar uzamıştır. 1800 sonlarında başlayan Ortadoğu sömürgeci yarışları günümüze kadar kendini gösterdiği için 2023 yılında başlayan İsrail işgalleri, mülteci hakları ve göç sorununa çözüm aranması gerektiğinin büyük bir göstergesi olmuştur. Savaşta etnik temizlemeyle katledilen Filistinli halk korkarak işgalin güzergahına ters Filistin coğrafyasında iç göçe zorlanmışlardır ve bazı kesimler ülkeden kaçmışlardır.

Ortadoğu'nun ikinci tetikçisi olan savaş konusu kendini burada göstermeye başlar. İsrail'e karşı Ortadoğu'nun tutumu Dünya tarafından pozitif geribildirimle karşılanmasına rağmen göç akımları komşu ülkelerdeki nüfus dağılımlarını ve nüfusla gelen ekonomik yapıları sarsmıştır. İsrail'in Lübnan'lı grup Hizbullah ile olan savaşı da Lübnan'ı harap etmiştir. Ayrıca bu savaş nedeniyle İran sınırlarına yakın Lübnan bölgelerinde karantina durumu başlamıştır. İsrail'e en son yapılan İran saldırısı, coğrafyada ölmeyip kalmak zorunda olan halkı distopik bir peyzaja mahkum etmiştir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Para Fonu sponsoruyla bölgedeki sağ kalanlara erzak yardımıyla ve göç yasaları esnekliklerine karar vermiştir. Resolution 181 Filistinli

göçmenleri tanıyan ilk Birleşmiş Milletler bildiri teklifi iken S/RES/2749%20 en son tanıyan bildiri teklifidir.

(Ortadoğu'daki en belirgin Filistin göçmenleri güncel olarak yayınlanmasına rağmen Ortadoğu İslamcı isyanları Türkiye rötalarına da hedef olmuştur.)

Orta Doğu'da mülteci krizi yaşanırken bu konuda kritik bir pozisyonda olan Türkiye Cumhuriyeti de mülteci problemi yaşamaktadır. 2023 yılı Şubat ayında yaşanan Kahramanmaraş Depremi mültecileri tekrardan zor durumda bırakmıştır. Deprem yüzünden Güneydoğu Anadolu'daki ve Suriye'nin kuzeyindeki birçok şehire büyük zarar gelmiş ve birçok kişi ölmüştür. Deprem sonrası bazı mülteciler Suriye'ye geri dönmüş ve büyük çaplı bir dahili göç yaşanmıştır. Suriyeli mültecilerin çoğu ekonomik bakımdan elverişli şehirlere göç etmiş ve Türkiye'nin iş gücünde bir değişim yaşanmıştır. Oluşan zarar nedeniyle konut sıkıntısı da ihtimaller dahiline girmiştir.

Türkiye'ye geldikten sonra çoğu yetişkin erkek mülteci gayri resmi şekilde düşük yeterlilik gerektiren pozisyonlarda çalışmaya başladı ve ülke içinde düşük yeterlilik gerektiren işler için rekabet arttı. Ayrıca mültecilere resmi çalışma fırsatı sağlayan çalışma izinlerinin hayata geçirilmesine rağmen başvuru koşulları nedeniyle mültecilerin azınlık bir kısmı çalışma izni almakta ve çoğunluk gayriresmi çalışmaya devam etmektedir.

Sadece azınlık kısmının eğitime sahip olduğu Suriyeli okul yaşındaki çocukların eğitim görebilmesi adına politikalar yerleştirildi ve bu politikalar etkili olmuş olsa da mülteciler arasında okulu bırakma sayısı yüksek ve okul kayıtlı oranı %70. Ayrıca doğurgan kadın başına doğan kişi sayısı Türk vatandaşları için 2 iken bu sayı Suriyeli mülteciler için 5. Bu, Suriyeli nüfusun Türk nüfusundan daha hızlı büyüdüğünü gösteriyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin mültecilere koruma sağlamasına yardım etmek için kurulan FRİT fonu özel programlar ve fonlama ile €6 milyar bütçeye sahip, böylece mültecileri korumak için hazırlanan politikalar hayata geçirilebiliyor. Örnek olarak en savunmasız mültecilere yardım etmek için kurulan ESSN bu mültecilere para yardımında bulunuyor. Fakat Suriyeli mültecilerin kalıcı olarak Türkiye'ye yerleşmesinin artık neredeyse kesinleşmesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin söz edilen fonlar sona erdikten sonra da politikaları sürdürmesi gerekiyor.

Türkiye Cumhuriyeti'ndeki mültecilerin ihtiyaçlarının ve ortaya çıkan problemlerin giderek büyümesi nedeniyle gitgide ciddileşen mülteci sıkıntısı Türkiye'yi tehdit etmektedir. Orta Doğu'daki mülteci krizi ile beraber her an patlak verebilecek ve tüm Dünya'yı dengesiz bir duruma sürükleyebilecek kritik bir pozisyona ulaşılmıştır. Dolayısıyla üye ülkelerin mültecilerin sağlık ve güvenliğini garanti altına almaları ve durum hakkında çözüm bulmaları gerekmektedir.

Problemde Rol Oynayan Aktörler

1) Suriye Arap Cumhuriyeti:

a) Suriye İç Savaşı

15 Mart 2011’de başlayan Suriye İç Savaşı, Suriye’nin iktidarına karşı yapılan bir isyandır. 1946’da bağımsızlığını ilan eden halkla kutuplaşmış iktidara karşı silahlı halk isyanlarıyla başlamıştır. Devlet ordusuyla bastırılmaya çalışılan isyanlar ilk önce başarıyla sonuçlanmıştır ve iktidar 1954’de sivil halka geçmiştir. Fakat 1963’de gelenekçi Suriye Baas partisi sivil halk arasından seçilen başkanlara darbeyle iktidarı ele geçirmiştir. Kendini 1970’de Savunma Bakanı ilan eden Hafız Esad, 30 yıl boyunca sürecek cumhurbaşkanlığını ilan ederek 21. yüzyılın başında ölmüştür.

Hafız Esad başkanlığındaki Suriye Cumhuriyeti 1963’den 2011 sürecine kadar tarihinde olağanüstü durum olarak ilan ettiğini kayıt altına almıştır çünkü 1980’den 2000’lere kadar iktidarı eleştirmek ölüm cezasına eş bir suçtu. Bu süreç içerisinde Suriyeli milliyetçiler “Şam Baharı” adında olan özgürlük odaklı bir devrimin altyapısını şekillendirmeye başlamıştır. Şam Baharı, Hafız Esad başkanlığında ilk olarak politik görüşlerin konuşulduğu kapalı seanslar veya “forumlar” olarak başlamıştır. Zamanla Arap dünyasında kendini göstermeye başlayan bu düşünür grubu, genel olarak zamanın iktidarının savunma ve askeri baskısını eleştirmiştir ve 2001 son baharından sonra Suriye’yi Hafız Esad’ın bıraktığı iktidarı çevreden uzaklaşmasını hedeflemiştir ve kapanmıştır.

Şam Baharı süresince akıllanan komşu ülkeler ve sivil halk, 2001’den sonra başlayan radikal tutuklamalar ve medya sansürüne karşı tepki vererek bölgesel isyanlar çıkarmaya başlamıştır ve zamanla bu isyanlar silahlı çatışmalara evrimleşmiştir. Bölgelerinde güvende olmayan politikadan soyutlanmış halk göçmen olarak ülkeden kaçmışlardır.

2) Arap Ülkeleri

a) Coğrafi olarak Arap ülkeleri en kuzey Afrika ülkesine kadar uzanan, Anadolu’nun altında kalan ülkelerin tamamıdır. Arap Birliği olarak da bilinen Arap ülkeleri 22 Mart 1945’de ilan edilmiştir ve ilanından bir yıl sonra Suriye Arap Cumhuriyeti bağımsızlığa ulaşmıştır. Şuan 22 ülkesi vardır.

b) Şuan göçmen sorununun çerçevesinden bakarsak Arap ülkelerinin aldığı mülteci sayısı Dünya göçmen sorunun büyük bir bölümünü oluşturur. Suriye İç Savaşı’nın ilanından beri

Ortadoğu'daki 2011 göçmenlerinin büyük bir bölümü Irak, Türkiye ve İran'a akın etmiştir. Ortadoğu sorunu doğu bölümüne doğru azaldığı ve Afrika coğrafyasından geçiş İsrail saldırılarından dolayı tabu sayıldığı için kıyı bölgeleri tehlikeli sayılmıştır.

- c) İsrail-Filistin Katliamı'ndan ötürü kaçmaya zorlanan Filistinli halkın büyük bir bölümü Filistin'in içerisinde Güney'e, komşu ülkelerden Lübnan'a ve kıyı şeridinden ölümüne itilmişlerdir. Lübnan'ın coğrafi yakınlığı ve Ortadoğu'daki katliamdan etkilenme olasılığı bütün ülkeyi iç ayaklanmaya itmiştir ve bütün ülke karantinadan ötürü barınak olarak kullanılır.

3) Türkiye Cumhuriyeti

- a) Türkiye Cumhuriyeti, 2011 yılından bu yana olan Suriye İç Savaşı sebebiyle coğrafyayı paylaştığı komşu ülkelerindeki mağdur halkı kanadı altına alma çalışmalarında bulunmaktadır.

4) Avrupa Birliği

- a) Türkiye'den sonra Orta Doğu çatışma ve mülteci dalgalarına en yakın bölge olarak muhtemel yeni mülteci dalgaları ve dengesizlikler tarafından tehdit altındadır.
- b) Avrupa-Arap Diyalogu
- i) Filistin Katliamı'na tek büyük katkısı olan Avrupalı organ olan Avrupa-Arap Diyalogu, Almanya'nın 20. yüzyıldaki Türk naziklik politikasına eş olan bir empati ağıdır. Amacı, Avrupa'nın Arap sorunlarını tanınması ve bunlara karşılıklı yardımlarla destek olmasıdır. 1975'de kararlaştırılmıştır.
- ii) Göçmen sorununa karşı coğrafi sebeplerden ötürü fiziksel olarak harekete geçemeyen Avrupa-Arap Diyalogu açısından yardım olarak erzak paketleri gönderilmiştir ve Birleşmiş Milletler'in katliam için ayırdığı bütçeye büyük katkıları bulunmaktadır.
- c) Avrupa Komisyonu
- i) Birleşmiş Milletler'e bütçesel katkısı olan büyük organlardan bir tanesi olarak İsrail-Filistin Katliamı'nda rol almıştır. Yerinden edilmiş halkı tarihi dipnotlarla Kurulda ve Avrupa siyasetinde savunmuştur.
- ii) Türkiye Cumhuriyeti'nde sığınan suriyeli sığınmacılar için Türkiye'ye para desteği ve projelerle yardımda bulunmuştur.

Bildiri Teklifinin Yanıtlanması Gereken Sorular

- Mültecilerin Kahramanmaraş Depremi'nden sonra güvenliklerini ve sağlıklarını nasıl güvence altına alacağız?
- Mültecilerin sıkıntısız şekilde ülkenin iş gücüne ve kültürüne uyum sağlamalarını nasıl sağlayacağız?
- Mültecilerin eğitime erişimlerini nasıl sağlayacağız?
- Avrupa Birliği'nin sağladığı fon sona erince nasıl bir tutum izleyeceğiz?
- Orta Doğu'da devam eden savaşlar dolayısıyla kaçmak zorunda kalan mülteciler nereye gidecek?
- Olası bir çöküş durumunda ülkemizi nasıl koruyacağız?
- Dengesiz bölgeleri dengeye getirmek için ne yapabiliriz?
- Tüm bunları kendi ülkemize olabildiğince çıkar sağlamak için nasıl kullanacağız?

Araştırma Önerileri

Delegeler,

- Savaş hukuku ve sivil halka karşı etik askeri tutumları araştırabilir. 1949 Cenevre Sözleşmesi okunabilir.
- Türkiye'nin suriyeli mülteci durumu hakkında detaylı bilgiye ulaşmak isteyen delegeler bu linki kullanabilir: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a007833298df4b9c3735602711dd9289-0050062023/original/WDR2023-Turkey-case-study-FORMATTED.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti'nin mülteci ve göçmen durumuyla alakalı bilgi edinmek isteyen delegeler bu linkten bilgi edinebilir: <https://www.goc.gov.tr/>
- Orta Doğu'nun dengesiz durumu hakkında bilgi edinmek isteyen delegeler bu linki kullanabilirler: <https://www.csis.org/analysis/stability-middle-east-range-short-and-long-term-causes>

!!CENEVRE SÖZLEŞMESİ VE SAVAŞ HUKUKU!!

[1949 Cenevre Savaş Hukuku Sözleşmesi | PDF \(scribd.com\)](#)

[Resolution 955 \(1994\) / \(un.org\)](#)

(Linklerin hepsi güvenlidir.)

(Resolution 955 Türkçe kaynağı bulunmamaktadır.)

Kaynakça

- <https://www.goc.gov.tr/>
- <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a007833298df4b9c3735602711dd9289-0050062023/original/WDR2023-Turkey-case-study-FORMATTED.pdf>
- <https://teyit.org/dosya/turkiyedeki-siginmaci-sayisi-veriler-ne-soyluyor>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/Suriye_%C4%B0%C3%A7_Sava%C5%9F%C4%B1
- https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/turkiye/eu-support-refugees-turkiye_en
- [Ortađu'da petrol ve bitmeyen savaşlar \(gazeteduvar.com.tr\) :](https://www.gazeteduvar.com.tr/)
 - [Sarıkamış Harekati - Vikipedi \(wikipedia.org\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Sarıkamış_Harekati)
- [Damascus Spring - Wikipedia](https://tr.wikipedia.org/wiki/Damascus_Spring)
- [Suriye İç Savaşı - Vikipedi \(wikipedia.org\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Suriye_İç_Savaşı)
- [Palestine* - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/palestine/)
- [S/RES/2749\(2024\) \(undocs.org\)](https://undocs.org/S/RES/2749(2024))
- [Arap Birliği - Vikipedi \(wikipedia.org\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Arap_Birliği)
- [Resolution Archives - Question of Palestine \(un.org\) Resolution Archives - Question of Palestine \(un.org\) Resolution Archives - Question of Palestine \(un.org\)](https://www.un.org/News/Press/docs/2024/04/240401.unsc.resolutions.html)
- [İsrail-Filistin çatışması - Vikipedi \(wikipedia.org\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/İsrail-Filistin_çatışması)
- [United Nations High Commissioner for Refugees \(UNHCR\) Archives - Question of Palestine](https://www.unhcr.org/refugees/palestine/)
- <https://www.csis.org/analysis/stability-middle-east-range-short-and-long-term-causes>
- [\(\(https://courses.lumenlearning.com/suny-hccc-worldhistory2/chapter/the-discovery-of-oil-in-the-middle-east/\)\)](https://courses.lumenlearning.com/suny-hccc-worldhistory2/chapter/the-discovery-of-oil-in-the-middle-east/)
- [\(\(https://www.britannica.com/event/Arab-Israeli-wars\)\)](https://www.britannica.com/event/Arab-Israeli-wars)